

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esztortokon. Előzetes helyben a szerző's kiadó tulajdonosnairi utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok azu csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrndelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közlötetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: Cm. akad. idei nagygyűlésének határideje: Hadzsia-Obrenovics Ilona; Országgy. közlemény (Pótlék a' nov. 7d. 9d. 11d. frdi 's a' Rdek nov. 10d. ker. üléséhez; még nem közlött k. k. válaszok; üzenet's 2d. fölrás a' hitelintézet tárgyában; a' nm. kir. személy-nök törvénytésítési korai bucsubeszéde; Pestmegye közgyűlé-sének folytatása.)

Amerika (Brazília status- és kereskedési viszonyai)
Spanyolország (Fölrás a' tróbeszédre, d. Carlos családostul kirekesztve sat.)

Anglia (O'Connell szövetséges repeal-szándéka; Wolf á-lapolja Bochara és Perzsiában; vizáradásIrlandban 'sat.)

Franciaország (Aumale Nápoly felé; Izabella és Krisztina pénzügyi állapotja; Guizot; Thiers és a' dotatio; Corsicában is árvíz.)

Orosz és Lengyelország (kaukasszi hírek, nap-számosi kórház; lengyelországi vizáradás; zsidók iránti ukáz, varsói rendőrség 'sat.)

Olaszország (Florenz és Arno melléke árvíz alatt; Nápoly 's artézi kutak; philanthropiai társulat.)

Törökország (gyujtogatások Sztambulban; albániai 's más háborgások)

Görögország (a' görög jelen viszonyok és Miklós czár; az ország határi terjesztését illető kamrai javaslat megbukik.)

Értesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Hadzsia Ilona, Hadzsia Szilá volt szerb fejedelmi főszárnysegédnek hitvese 's Obrenovics Jefrem (Efraim) urnak a' török szultáni Nisan Istichar rend lovagjának, a' szerb statanács volt elnökének 's Milos fejdelem most városunkban lakó testvérének leánya f. nov. 18d. Pesten jobblétre szenderült élte 25d. évében a' gör. n. egyesült szertartása szerint nagy fényvel takarított el. —

M. tudós társaság. Az academia idei, vagy is XVd. nagy gyűlése, a' tens. főng nádor pártfogó hely-benhagytaival f. évi dec. 16kán, az igazgató tanács üléséi pedig dec. 21kén kezdődnek. Minél fogva a' társaság tagjai részére a' megjelenés napja dec. 15ke, az igazgató tagokéranéve dec. 20ka. A' nyilvános, vagyis közlés napja a' gyűlés folytatása alatt fog kihirdettetni. A' másod elnök rodelletéből Pesten, nov. 17. 1844. Dr. Sche del F. titoknok.

Országgyűlési közlemény.

(Pótlék a' nov. 7d.'s 9d. frdi üléshez) Novemb. 7d. frdi ülésben a' vukovári-flumei vasut szolgáló alkalmul hosszabb vitára. Azon nagy nevű gr. ki szeszélyes elő-adásával a' táblát gyakran fölvidítá, most aggodalom és sorvasztó bu hangján szolt a' tárgyhoz; mert, ugymond, az ember megbarátkozhatik mindennel, még a' szerenc-sétlenséggel is; de midőn hosszas fáradozás után el-vergődünk a' nemzeti nagyság küszöbéhez, onnan váratlanul visszautasítatni, olly kin, mi az embert leve-szi lábairól. Néhány nappal ez előtt még a' legszebb re-ményekkel nagy események előtt álltunk; most még egy pár nap, 's vége mindennek. Illy közel a' sikerhez 's attól mégis eltiltatni, olly tantalusi kin, mit a' hű kebel alig bír el. Ha valaha, most van ideje, hogy az őszin-teség időszaka bekövetkezzék; mert nemzeti nagy jövő küszöbéről visszatérni nyugodt kebellem nem lehet. A' legszebb remények váratlan hiúsultára a' kedélyek min-denkor izgásba jönek. A' bevégzéshez közel roppant ha-lommal állnak a' tárgyak; 's már nincs idő! Mi lesz mindezekből? Szónok rég hirdeti már, hogy a' kormány nemzeti életünkben új korszakot kezdett, a' bizodalom korszakát, 's hogy a' haladás pályáján a' kormányval őszhangzásban lehet csak üdvösen haladnunk; de most hiszi, hogy a' bizalmatlanság örvénye elibe jutánk; 's ha re infecta bezáratnák az országgyűlés, minden bizo-dalma, mellyel eddig a' kormány iránt viseltetett, na-gyon alászáll 's talán egészen elenyészik. Sokan ör-vendnek, hogy kifogyunk az időből, 's így ök összes-a-roglyáztot kiváltságaik mellett tovább is lappanghatnak. De ezen öröm — melly határos a' kárörömmel — még jókora; mert nagy események vagy kevés nap alatt szü-letnek, vagy évek hosszu során. Nekünk csak kevés napra van szükségünk 's ez megtagadtatni nem fog. — Azonban ha a' hátralevő kevés időt észszerűen akarjuk használni, kötelességünk, hogy idő hijányában a' nagy eseményeket részletek által meg ne öljük. Ezért a' du-na-tengerpartí vasutra nézve, mellytől a' nemzet olly sokat vár, 's melly az ország legnagyobb hasznára le-het, javasla szoltó, hogy csak igen kevés tagból álló orsz. választmány küldessék ki, ennek minél nagyobb tér engedtetvén, az elibe szabadó utasítás csak néhány

főpontra szorítottassék 's részletességek, miken az egész dolog könnyen megörhetnék, mellőztessenek. Az utasítási pontok közt szoltó továbbra is maradna a' három percent-biztosítás mellett. A' kormánynak, ugy mint a' föRR. előbbi üzenetökben kívánták, elsőseget nem ad-na, hanem csak általányosan szeretné a' választmányra bizni, hogy keressen vállalkozókat a' duna-flumei vas-pálya fölépítésére, 's ha nem talál, egyezkedjék a' kor-mánnyal 's ha így sem sikerül a' dolog, tegyen jelentést a' jövő országgyűlés elibe: mikép lehetne a' szóban for-gó vaspályát status-költségen legcélszerűsábrban föl-építeni, 's részéről a' kérdéses pályát három percent-nél drágábban megvásárlani nem kívánja; mert ha a' vállalat e' mellett fel nem áll, ugy üvegház kell neki, 's nem érdemli a' pártoltatást. Különb is ha a' kor-mány nem akarja, 5% biztosítás mellett sem lesz belö-le semmi. Ezt eszközteni a' kormánynek elég módja van, hogy minden gyűlölséget elhárítson magáról. Szoltó te-hát kérelmét ismételvén, kívánja, hogy a' kiküldendő vá-lasztmány kevés tagból álljon, mert annak kötelessége nem tanácskozás, de végrehajtás leend; sok baba közt pedig — mint szokták mondani — a' gyermek rendesen elvesz. A' nagy többség gr. Sz. I. indítványát elfogadá. — Nov. 9d. frdi ülésb. pedig az orsz. ajánlat őszszege iránt az említett gr. így nyilatkozott: Tegnap, ugymond, már kijelentém, hogy ha az orsz. gyűlés a' közelebb napok fejleményei után most rögtön berekesztetnék, a' kormány iránti bizodalomból sokat vesztenék. És az meg fog történni, — azt mondják sokan, minthogy már az adó kérdése, mi a' kormányt kellemetlen helyzetbe szokta tenni, keresztülment. Szoltó gr. ez állást kedveli, minthogy a' kényszerítésnek nem barátja 's most a' kor-mány jó szándokát, és loyaltását leginkább bebizonyít-hatja; és hiszi, hogy a' kormányban csalatkozni nem fogunk; mert lesz idő a' megoldáshoz közelálló fontos kérdések bevégzésére. Sok időt kívánni indiscretio len-ne a' nemzettől; keveset megtagadni, legnagyobb hiba. És ha eredményt akarunk, legkisebb újhuzás is vétek. Néhány nap előtt egy tekintély mondá, hogy ha a' felső tábla a' RR. őszletére nem hajlik, az egészből nem lesz semmi. Ha ez megtörténhetik; ha nemzeti haladásunk bárkájából az érdekegység a' somma miatt végkép ki-dobható: ugy nemzetünk jövője fölött méltán kétségbe eshetnénk. A' grófremelli, hogy ez megtörténni nem fog 's üdvözlé a' RRet, kik a' dolgot felfogván magokat vo-natni nem engedék; üdvözlé a' napot, mellyen magas szempontból indulva ki, a' köztelherviselés elvét hábar csak kisedt töredékben is elfogadák. És a' haza szent nevére kéré öket, hogy az életbeléptetés rövid pillana-tát elsurranni ne engedjék. A' föRRket pedig felszólítá, hogy egyesülten kérjék a' RRket az egy millió elfo-gadására; mert hiszen nem pénz, de vállvetés fog e' ha-zára szebb jövendőt deríteni; és sok kimérendő érdek van jelenleg még hazánkban, mi ha mellőztetik, vissza-hatást szül. E' szerint a' föRR. továbbá is a' 3 év alatt fizetendő 3 millió mellett maradtak. Nádor ő föhge gr. Sz. I. fentebbi nyilatkozatára azt jegyzé meg, hogy a' kormány iránt bizodalmatlanságot nyilvánítani még igen korán van. Mire a' gr. válaszolá, mikép sem mai sem tegnapi nyilatkozatában nem mondá, hogy bizodal-ma már megszűnt. Hiszen ugymond én voltam az, ki min-den népszerűségem kockázatásával a' oljásztásával a' kormány iránti bizodalmat sürgettem. Bizodalom csak azon esetre csökkenne és szűnnék meg egészen, ha most a' tárgyak kifejtésére időt nem engedne 's egyszerre minden eredmény nélkül gözhajón találnók magunkat. Ez esetben minden parányiságom mellett van annyi szil-lárdságom, hogy rám bizodalmat soha senki sem fog parancsolhatni. — Nov. 10d. frdi ülésben a' jobboldal nagy tekintélyű gr. többféle vád ellen szükségesnek vélte magát a' nemzet előtt igazolni. Nemzetünk kifejlődésében ugymond, tapasztaltam 's bizonyították a' magyar évraj-zok is, hogy midőn e' nemzet bármi módok által, okkal vagy ok nélkül ingereltetik, akkor az egyedek mindig egymás ellen szoktak dölni. E' körülmény azon egyedre emlékeztet, ki gyöngédek érezvén magat, arra jött, hogy feleségét maltraitérozza. Én másnép gondolkodom, 's minél inkább borong az idő, iparkodom hidegvérrel itélni 's megszűnven bennem minden ellenszenv, engesz-telődést érzek. Ugy is áll előttem a' magyar vér, mikép épen akkor békül ki elleneivel, midőn a' magy. egen bo-rongós idők járnak. — Pénzügyi válaszüzenetünk, mellyet a' t. RRhez átküldünk, két nagy elvet rejt magá-

ban: a' közös teherviselést 's megállapítását azon fel-lelősségnek, mellyet minden alkotványos ember kíván. Sokan félnek e' pillanatban, hogy időnk nem lehet elég e' tárgy elintézésére, 's ezért elsőlyedve, hosszu képeket csinálnak. Én mint régi katona épen akkor fejtek ki legnagyobb szilárdságot és képes vagyok küzdésre. — Mondám, hogy a' nagy események elmerülnek a' részle-tekben 's partot nem érnek. Tovább megyek, elmerül-nek azok, ha villongás közt vannak a' hazafiak 's egy-mást nem értik. Kevés egyedet kivéve, magammal együtt bizonyos politikai lázban vannak, mellyből ha kigyó-gyulnak, a' dolgokat másképlátják. Mi magyarokul mint pangás emberei nem szoktunk a' haladáshoz, politikai eljárásunk schak-játékhoz hasonlít, 's bonyolultsá-gunkban csak a' szerencse segít. E' jelen nagy kérdést is el akarjuk taszítani magunktól; pedig ha kialudtuk ma-gunkat, látván azt, millyen közel valánk már a' célhoz 's ahoz jutnimeg sem akaránk, el fogjuk még mondani, mi-szerint kár volt a' jelen pillanatot elsurranni engednünk. Még e' pillanatban is lehet a' dologból valami, csak az istenért ne gyanúsitgassuk egymást 's legyünk engedé-nyek, mivel ha nem egyesülünk, lehetlen hogy bárkánk a' kikötőbe eljusson. A' polit. láz előhozásával azonban távolról sem akartam valakit bántani, 's bár különcnek állították imez állításom, visszaemlékeztvén mint veterán magyar azon időszakra, mellyben a' magyarnak még semmije sem volt, ezen lázt is jobbnak tartom semmi-nél, és szeretem azt, mivel a' láz egészségre vezethet. E' tárgy most nem túrvén recriminatio, ne hogy párt-kérdéssé alakuljon, — a' t. RR. jelen üzenetét minden tárgyalás nélkül viszszaküldendőnek vélném, felszólít-ván öket, vennék még kimerítő tanácskozásuk alá ez ü-gyet, 's engednének abban, mit a' mélt. föRRdek sok fá-radsággal létrejuttatni ügyekeztek. — Nov. 11d. ülésb. felolvastatván a' közszükségekre teendő országos aján-lat 'stb. iránt kelt rdi 4d. üzenet, a' jobboldal nagy te-kinetélyű grófja így nyilatkozott: Képzeltük hogy, ha egy illy érdekes tárgy, mint melly most megbukott, in-verse így a' főrendektől menne át, milly imprecatiót és in-gerlést szült volna, 's milly Lamennais-i beszédek tar-tattak volna fölötte. Az (t. i. szoltó gr.) ki e' tárgyban legtöbbet működött, kimondja: requiescat in pace. 'S adja a' magyarok istene, hogy kik bármilly indokból e' politikai bünt elkövették, azokért nemzetünk nemtője véruket ne boszulja! Én engesztelődés embere vagyok fáradtam és fáradok siromig, ha nem használ — ezt a' nagy istenek ugy akarták. — Divattá vált, hogy a' tek. RR. e' táblát mindig csak sujtják, 's alig van egy tagja, kit már moslékkal le nem öntöttek volna. Mi ezt ne viszo-nozzuk. Isten áldja meg öket és isten éltesse, mert nem tudják mit cselekesznek. Amen! Zajos éljen-kiáltások után a' t. RRnek megüzenteték, miszerint a' főrendek szer-fölött sajnálják, hogy a' haza javára szolgáló munká-déseiknek sikere nincs; egyébiránt ök is régi néze-teiknél maradnak. E' szerint a' jelen országgyűlésen a' pénzügyi munkát nyugalomra téteték!!!

Nov. 10d. ker. ülésben. a' vallási viták oszlopát az ősz kerületi jegyző követk. beszéddel koszorúzta; T. RR. Hallók az előbb, hogy a' vallásbeli átmenet meg-érkezett 's az általunk alkotott törvényezikket megerő-sítette a' k. k. leirat. Én e' történet miatt hazáznak, ha-zám minden flainak szerető szivemből szerencsét kívá-nok. Ugy akarta, t. RR., maga a' vak történet, hogy ezen k. k. végzésnek, melly a' vallásbeli átmenetet tegnap végkép megengedte, kelet a' tegnapi, azaz: nov. 10d. napján, legyen, melly ki is hirdettetett épen azon nap, melly születés-napja a' vallás hitstóriájában ama két nagy agitatornak, Mohammed és Luther Mártonnak. Ő felsége most e' két szakszt megerősítette, 's ez ama nagy Luther Márton agitatornak névnapján történt; ma van ugyanis Luther Mártonnak névnapja. Édes hazánk ezen — talán — szerencsés történetére sok szerencsét kívánok az általam mélyen tisztelt cleusnak. Mai nap-tól fogva csendesén nyughatnak már a' föltiszt. urak, igen sok bajtól megszabadultak ezzel, megszabadultak a' hatheti oktatás minden viszontagságaitól; megszaba-dultak a' bizonyítványoknak felsőbb helyekre teendő gyártásától, most már vége van mindennek. Egyébiránt szerencsét kívánok azért is, mert többé már hiveiket sem kell olly szorgosan őrizni. Az emberi természetben fekszik az, hogy nitimur in vetitum. Az emberi természet mindig felberzeng arra, a' mi jó, ha meg volna is tilt-va; most már ne féljenek többé, főtiszt. urak, annál

könnyebb lesz híveiket megörzeni. — Üdvözlöm felséges koronás királyunk igazságszeretetét, mert im a' mit II. Ferdinand a' 30 éves háborúnak szerencsétlen elkezdője, de be nem végzője; a' mit a' nagyak nevezett Leopold elhibáztak, 's a' mit jó szívből Mária Terézia szinte sokat akart, de elhibázott és a' vallásos tárgyakban összezavart, azt felséges urunk kifejtette; azon Babel-tornyot, mit Pázmán, Szécsényi, Szelepcsényi és Kollonics cardinalisok és esztergomi érsekek fölépítettek és a' jезsuiták felcizfráztak, felséges urunk egy tollrántással ledöntötte, a' mi ő felségének csak egy csepp ténnyébe, de semmi v é r b e nem került. Reményem, hogy ő felsége mindazt is, a' mit még most meg nem adott, rövid idő múlva megadja. Igen sok jót tett most ő fels. a' valásbeli átmenet iránt a' honfiak közt, úgy annyira, hogy ha jelen helyzetben a' latin nyelv diplomatikai erővel birna, megérdemelné, hogy deákul a' históriában „Ferdinandus Pacificator“nak nevezessék. En ugyan fájlatom, hogy ő felsége ezen átmeneti válaszában végképi eltörlését meg nem adá a' reversalisoknak, de azért ezzel még nem alapította meg a' reversalisok törvénytelenségét, de meg sem erősíti azokat ő felsége, és így ez annyi, hogy mi a' reversalisokat törvénytelenségek ismerjük mindig. Különben, minthogy az eltörlési és egyéb kívánatknak egészen elégtéve nincs, 's azoknak ő felsége sem irta m a g á t alá az időbül-kifogyás miatt: sürgetni fogjuk a' jövő országgyűléseken azokat mindaddig, míg egyszer csakugyan az igazság kivija daldalmát. Egyébiránt a' mi illeti a' 2d. §t, azt ő felsége megadta, és ez olyan jó, a' mi békességet és csendességet fog eszközölni, t. i. a' régi reversalisok miatt, ha 18dik évét elérte az evangelica vallásban ez időig nevelt katholika személy, vagy a' leány, ha férjhez ment, — többé nem háborgathatják. Ezen resolutiót tehát fogadjuk el, t. RR. A' mi pedig a' z ó l y o m i esetet illeti, vagyis, hogy a' vegyes házasság, ha evang. lelkipásztor előtt kötötték, szinte olly érvényes, mintha kathol. lelkipásztor előtt kötötték volna — ezt is elfogadjuk, mert ő felsége a' stylistikát reánk bizta, 's erre nézve a' kancellariával, azt tartom, véget érünk. Most már nincs egyéb hátra, csak az, hogy köszönetet mondjak azon lelkes hazafiaknak, kik itt e' táblánál velem együtt, három országgyűlésen keresztül, a' vallás tárgyában híven és kitörőleg buzgóknak, kiknek most már itt a' haza szent színe előtt azt kívánom, hogy éljenek hosszas éveken át, 's éljenek most már egyszersmind a' főtisztel. urak!

K. K. VÁLASZ a' katonai kihágások tárgyában 1840. apr. 30kán és f. évi septemb. 9kén fölterjesztett felírásokra. Sacrae C. etc. benigne intimandum: Articulo 10o Regulamenti militaris de anno 1751. tam species excessuum militarium uberius recensente, quam et modum circa investigandos et vindicandos hujusmodi excessus observandum praescribente; non tam necessitatem condendae eatenus novae Legis adesse, quam potius strictissimam placitorum praecitati Regulamenti observantiam requiri; alieftatam Suam Maj. Sacr. DD. SS. et OO. erga demissas Repraesentationes suas ddo 30ae Aprilis 1840, et 9ae sept. a. c. hoc in objecto substratas cum eo reddi benigne iussisse: in praecipuis Ejudem votis esse, ut illa, quae civiles inter, atque militares Jurisdictiones intercedunt reciproca officiosae necessitudinis vincula, mutua item animorum tranquillitas et harmonia, sine quibus recta gerendorum inter easdem altissimi servitii et publicae administrationis negotiorum ratio obtineri nequit, intacta, illaesaque constanter ab utrinque serventur, et quae debito huic rerum ordini adversa et publicae aut privatae securitati infesta nefors contingerent, irremissibiliter vindicentur; atque horum in cohaerentia una apud cuncta Tribunalia militaria Regni et Partium adnexarum, Legionumque in Regno dislocatarum Praefecturas, sub stricto responsionis onere, sua via congrua benigne disposita esse: ut militia a committendis excessibus serio inhibita, si praeter spem tales evenire contingeret, id, quod juris et justitiae est, debite administraretur; signanter autem prostantes ratione excessuum militarium legales normae; et in specie etiam illae, quas Articulo 10us Regulamenti militaris, anni 1751. complectitur, strictissime observentur, — cuncti, qui iisdem innotescunt, hujusmodi excessus, pro indole sua constanter omni cum rigore puniantur, poenae tamen excedentibus non prius dicentur, quam sensu praetacti Regulamenti militaris in mutua, cum respectiva Jurisdictione politica, cointelligentia, necessariae investigationes suo modo peractae fuerint; ut item lata subin sententia concernenti Jurisdictioni politicae, pro edocenda desuper parte civili, communicetur, et via supremae Ar-

morum Praefecturae etiam ad notitiam Consilii L. R. perferatur; ut porro, in quantum sententia-tenus etiam indemnificatio damnificati decreta esset, huic, recursus ad superius Tribunal militare, vel, si deciso ejus non ad quiesceret, aut si convictio excedentis in damnorum refusione non intervenisset, pro re nata etiam ordinaria juris via coram personali damnificantis foro, in utrumque casum Jurisdictioni civili in specie designando, salva relinquatur; — si vero hoc non obstante casus emergent, ubi cum postergatione praevigilantium repetitum attacti militaris Regulamenti dispositionum, excessus militares citra praeviam mixtam investigationem, solum via disciplinari plecterentur, hujusmodi irregularis procedura cassetur, praescriptaque mixta investigatio et ordinata facti diducatio suppletoria decernatur, horumque in conformitate alieftatam Suam Majestatem Sacratissimam etiam relate ad casum, distincta DD. SS. et OO. ddo 2ae sept. a. c. Repraesentatione ad se perlata, congrua in sensu praetactarum provisionum b. disponuisse; vicissim tamen confidere: civiles quoque Jurisdictiones ad manutenendam animorum harmoniam parte ex sua perinde collaboraturas, et in casibus, ubi civilis status Individua excessibus contra militiam ansam praebuerint, talismodi excedentes pariter gravi responsionis oneri et condignae poenae subiciendos fore. In reliquo etc. Posonii die 9a Novembris 1844. Michael Torkos m. p.

K. K. VÁLASZ a' váltótörvény módosítására iránt f. évi nov. 6kán fölterjesztett felírásra. Sacrae etc. benigne intimandum: Modific. Codicis cambialis, Art. 15. postremorum Comitiorum in Legum tabulas relati, per DD. SS. et OO. medio demissae suae ddo 6ae Nov. a. c. Remonstrations substratas, alieftata Sua Maj. Sacr. cum eo: ut missis dispositionibus §§is 4, 14 et 24o ad calcem item §§ium 17 et 27i propositis, velut, quae absque praevia de eo convictio, an etiam cum praevigilante in Confinis administrationis norma conciliari valeant, Legum tabulis inferri nequeant, — Sus Sus ad B. de admediationibus contractibus sonans, ad milites nupiam extendatur, quoad religiosos vero, ad tales duntaxat Conventus, eorumque praepositos restringatur, qui in sensu Legum bonorum possidendorum capaces sunt, benigne approbat; et pro accelerandae administrationis justitiae studio, de requisito Referentium et Assessorum sectionis cambialis Tabulae Septemviralis numero elementer provisura, praevius conformandum articuli projectum ad solitam cum Cancellaria concertationem relegat. In reliquo etc. Posonii die 9a mensis Novembris 1844. Ladislaus Szogyényi m. p.

ÜZENETE a' KK. és RR. nek a' m. förrhez, a' hitelintézet ügyében f. hó 2káról kelt k. kir. válasz iránt. A' KK. és RR. tanácskozás alá vevén a' hitelintézet iránt f. hó 2ról kelt kir. választ, érzéseiket és nézeteiket mellyek általa kebleikben ébre-ztettek, felséges Fejedelmünk iránt viseltető hűi bizodalommal, de egyszersmind a' tárgy fontossága által igényelt teljes őszinteséggel is az % alatt idecsatolt felírási javaslatba foglalták, kérvén ő es. kir. főhgségét 's a' m. förrhet, hogy annak fölterjesztéséhez képest, a' mint a' hitelintézetre nézve a' két tábla között az egyesülés már megtörtént, járulni méltóztassanak.

FELÍRÁSI javaslat a' hitelintézet iránt. Fels. stb. Alig tapasztaltuk valaha szomorítóbb tanuságát annak, hogy közügyeinkre a' közigazgatás legfőbb fokozatában Felsőged atyai szívetől idegen alkotmányos elvek iránt rokonszenvvel nem bíró befolyás tulnyomó hatást gyakorol, mint akkor, midőn Felsőgednek f. hó 2ról kelt k. k. válasza által értesítették azon változásokról, mellyek a' hitelintézet iránt f. évi oct. 25ről kelt felírásunk mellett fölterjesztett törvényjavaslatban tétetni kívántatnak. Kénytelenek vagyunk őszintén kijelenteni Felsőged előtt, hogy nézetünk szerint az illy intézetek természetükhöz képest közállományi felügyelés alatt álló magányegyesületeknek körébe tartoznak, 's hogy a' z o k a t közintézetekké alakítani az elmélet tiszta elveivel meg nem egyeztethető; tettük miadazzáltal ezt, mert midőn egy részről nyomasztó házi viszonyaik súlya alatt görnyedező számos polgártársinkon segíteni ohajtánk, másrésztől az említett káros befolyás, mellynek létezését közállományi viszonyink minden ágáiban érezzük, előre gyanítatá velünk, hogy a' polgártársink által annyira ohajtott hitelintézet létesítését ki nem vihatjuk, hacsak az igazgatásra szükséges személyzet kinevezését Felsőgednek, vagyis alkotmányos értelemben szólva, a' kormánynak kezébe nem adjuk. — 'S ezt talán tenni lehetne is, ha hazánk állása azonos lenne más alkotmányos országok állásával. Azonban országunk, 's így annak kormánya is, Föls. kir. esküjével erősített alapos törvényink szerint önálló ugyan és

független, de törvényink ellenére tulnyomó befolyással bírnak arra olly férfiak, kik a' magyar közállományt illető intézkedésekben törvényink szerint részt nem vehetnek, kik alkotmányos eszmék iránt rokonszenvvel nem viseltetnek, hazánk viszonyait nem ismerik, 's ahoz magányérdekkel is kötve nem lévén, azt nem a' magyar közállomány közjava szempontjából, hanem más, hazánk k ö z j a v á v a l igen gyakran ellentétben álló érdekek előmozdítása céljából kívánhatják csak igazgatni — és innét van, hogy ha csak nemzetiségünket, alkotványunkat, 's hazánk legbecsesb érdekeit veszélyeztetni nem akarjuk, nem lehet abban megegyeznünk: hogy kormányunk működési tére 's hatalma, kielégítő alkotmányos biztosítékok megállapítása nélkül, bármely részben neveltessek, öregbítessék. — Midőn tehát egy részről a' hitelintézet igazgatóságának kinevezését a' kormányának általengedők, nem lehetett egyszersmind nem gondolkoznunk olly módokról, mellyek által a' kormánynak ekképen öregbedett befolyása annyira, mint azt a' haza közérdeke kívánja, korlátoztassók — de vezéreltetve azon ohajtásunktól, hogy hitelintézet mégis létesíttessék, e' részben is egyszerre a' legvégsőbb pontig terjesztedünk, a' meddig t. i. alkotmányos jogok veszélyeztetése nélkül mennünk lehetett, 's a' pénzkezelés terén a' kormány által kinevezett igazgatósági tisztviselőknak szabad kezet engedvén, 's e' részben reájok nézve csak a' felelősség elvét tartván főt, őket a' nemzet választottjainak befolyása által csak azon téren kívántuk korlátozni, mellyen az intézet adósaival 's illetőleg az őszszes közállományyal közvetlen viszonyban áll, 's mellyen a' neki engedett szigorú eljárásnál 's végrehajtási hatalomnál fogva nem csupán mint fél és magánykövetelő, hanem mint bíró 's illetőleg közintézet lép föl — és Föls. k. kir. válaszában igen is meg van hagyva az igazgatóság kezében mindazon hatalom, mellyet mi azon hiedelemben tevőleg le kezébe: hogy a' nemzet választottinak befolyása és szigorú felelősség életbeléptetése által korlátoztatni fog; de mindaz, mi valóságos felelősségre, mindaz, mi az ország nevében fölügyelendő országos biztosságnak a' nemzet érdekeinek biztosítására nézve kielégítőleg körülírandó hatáskörére vonatkozik, a' t. javaslatból kihagyatni kívántatik.

Milly lényegesek legyének azon módosítások, mellyek Fölséged k. k. válaszában a' többször említett t. javaslatban tétetni kívántatnak, a' következők közül kiteszik. A' 14. 15. 's 27ik §§nak rendelete szerint az intézet attól, ki a' törvény által megszabott rendelkezéseket teljesíti, a' kölcsönt meg nem tagadhatja; Fölséged azon rendeletet kihagyatni kívánja, 's ezt magunk is helyeslenők, ha a' fölláttatni kívánt hitelintézet a' szerint, mint a' dolog természete szerint lennie kellene, magányegyesület alakjában állíttatnk föl; de mihelyest Fölséged által is közintézetnek tétetni kívántatik, nem lehet, hogy a' kormány által kinevezett tisztviselő önkényére bizassék: v a j j o n kinek akarnak, kinek nem akarnak kölcsönt adni a' hitelintézet közbenjárásával; mert az illy önkény oda vezethetne, hogy az intézeti igazgatók a' kezükbe adott kegyelem-osztogatási joggal ön magányérdekeik előmozdítására visszaélhetnének; — mindenesetre pedig, tekintve főkép hazánk földbirtokos osztályának pénzbéli nyomasztó körülményeit, olly hatalom lenne kormányi tisztviselőknak, következőleg magának a' kormánynak kezében, mellyet egy alkotmányos nemzet sem, annyival inkább pedig hazánk, mellynek e' részbeni viszonyait feljebb bővebben érintvén, kormányi tisztviselő kezébe alkotmányos szabadságának veszélyeztetése nélkül a' legszigorubb, legbiztosabb ellenőrködés nélkül nem tehet le. — Abban, hogy azok megtörténjenek, mik a' hitelintézetet követelőleg illetőkamatoknak a' k. kincstári pénztárnoknál leendő fizethetése iránt a' 67, 68, 69. §§ban foglaltatnak, Fölséged is kegyelmesen megengedni méltóztatik; ezen rendeletet mindazzáltal törvénybe iktatni nem kívánja — nem tudjuk ugyan okát Fölséged kegy. kir. válasza ezen szakaszának, azt hisszük mindazzáltal: hogy a' mint egyrésztől a' hitelintézet ügyfolyamának biztosítása megkívánja, hogy azok iránt, mik az említett §§ban foglaltatnak, törvény által biztosíttassék: úgy másrésztől a' kir. kincstár által teendőkről törvény által intézkedni egyenesen a' törvényhozás jogaihoz 's köréhez tartozik, 's ezt a' t. javaslatból a' dolog jelen állásában kihagyni annyit tenne, mint kérdés tárgyává tenni a' nemzet jogát az orsz. közjövödelmeit kezelő kir. kincstárra nézve is rendelkezésről. Fölséged kir. válaszában nem ellenzi: hogy országos biztosság neveztessek, 's annak a' hitelintézeti igazgatóságra nézve ellenőrködő hatalom tulajdoníttassék, de más részről 's azon okból, mintha az orsz. biztosság

befolyása az intézet ügyfolyamát veszélyeztethető, a törvényből kihagyatni kívánja mindazon rendeleteket, melyek az ellenörködést valósággá tehetnék, — kihagyatni kívánja mindazokat, mik az intézeti tisztviselőknek az orsz. irányábani felelősségére vonatkoznak; 's a' felelősséget egyedül a nádori főügyelés 's intézkedés körére szorítja, 's e' szerint megtörténhetik, hogy meglenne igen is az ország ellenörködésének, és az igazgatóság ország iránti felelősségének külszine és nevezete, de ezek valóságban egyáltalában nem léteznének. Ugyanis Fölséged k. k. válaszában kegy. megengedni méltóztatik: hogy a' törvényjavaslat 126. 127. 133. 134. §§ai szerint neveztessek országos biztosság, hogy az napidijakat huzzon, az intézet számadását félvénekint megvizsgálja 's a' tapasztalándókrul az ország nádorának és országgyűlésnek is jelentést tegyen; de azt: hogy a' 140. és 144. §§. szerint kimondassék, miszerint az intézet igazgatóságának tagjai eljárásukért felelősek, miszerint az országgyűlés által felelet terhe alá vétetni rendeltethetnek, Fölséged kimondatni nem akarja, 's ámbár igaz: hogy az intézeti igazgatóságnak országgyűlésen leendő feleletre vonatása iránt rendelkező 144. §. c' részben azon módra hivatkozván, mellyel az orsz. közpénztár igazgatósága országgyűlésen feleletre lesz vonandó, azon esetre, ha az orsz. közpénztár igazgatósága iránt a' jelen országgyűlésen törvény nem alkothatnék, a' már folyamatban levő orsz. gyűlési tanácskozások nyomán még bővebb körülírást kíván; mégis mindezekből elég világos az, hogy a' fentebbi rendeleteknek törvényből kihagyatása után, mind az, mit az orsz. gyűlés az orsz. választmány által észrevett, 's a' nádori főügyelés utján nem orvosolt hiányok és visszaélések iránt lehet, Fölségedhez intézendő fölrás utja lesz, azon ut, mellyen egyéb sérelmink lennének orvoslandók, 's mellyetok alapos panaszinkra nézve már századok óta követünk, a' nélkül, hogy kívánt sikerét tapasztalhatuk volna. — Fölséged előtt nem szükség hosszabban fejtegetnünk a' hatást, mellyet a' hitelintézet az ország lakosinak mind magány- mind közviszonyaira gyakorland, nem szükség kifejtelnünk a' nagyszerű fejlődést, mellyre ezen intézet, kellőleg szerkesztve, fölvirágozhatik, de épen azért, mivel idő jártával Magyarország összes ingatlan értékének egy harmad része ezen intézet utján ingóvá tétethetik, szükséges, hogy az intézet maga, 's annak működése folyvást az ország valóságos felügyelése alatt álljon, annyival inkább szükséges pedig, mert a' fölterjesztett törvényjavaslat által oly nagy hatalom van az igazgatóság kezébe letéve, millyent hazánkban sem kormány sem bírói ítélőszékek eddig soha nem gyakorlottak: jelsül — az intézet a' t. javaslat 51k fejezete szerint jogositva van arra: hogy tulajdon ügynökei által adósainak ingó javait a' hátralevő kamatokért végrehajtás alá, a' batorságul lekötött birtokot zár alá vétethesse, haszonbérbe adathassa, sőt, ha nem fizetetik a' kamat, v. pedig a' gazdaság elhanyagoltatik, el is adathassa. Az intézet batorságára lekötött birtok tovább a' 41k fejezet szerint az intézet beegyezése nélkül a' tulajdonos által el nem adathatik, az örökösök közt föl nem osztathatik, bírói végrehajtás alá magányjogi követelések kielégítésére részben ki nem tétethetik — minél számosabb lesz tehát, azon család, mellyek a' hitelintézettől kölcsönt vesznek föl, 's ha számosak nem lesznek, az intézetnek jótékony hatása nem leendő, annál több család lesz az országban, melly minden javaira nézve az intézet igazgató tisztjeitől lesz függésben, azon tisztektől, kiket a' kormány maga nevez, kik egyedül a' kormánytól függenének, 's így Magyarország lakosinak nagy része — rendes bírójának ítélő hatósága alól kivéttve — az ország irányában felelősséggel nem tartozó kormánytisztviselőkönkénye alatt fog állani. Érzettük mi, hogy illy hatalmat kormányi tisztviselők kezében az alkotmányos szabadság veszélyeztetése nélkül összpontosítani nem lehet 's azért kívántuk, de e' részben is, vezéreltetve azon állhatatos ohajtásunktól: hogy hitelintézet minél előbb létesüljön, nem többet, hanem csak azt kívántuk: hogy a' 136. §. szerint azon esetekben, midőn földbirtokosaktól az intézet a' kölcsönadást megtagadja, midőn javait haszonbérbe adatni vagy eladatni akarja, midőn arról van szó: hogy az intézet batorságára lekötött birtok a' tulajdonos által eladathatik 's illetőleg az örökösök közt fölöstathatik? midőn nem határozatokról, hanem a' jövendő határozatok alapjául szolgáló szabályokról, midőn az intézet ügyvezetésében tapasztalt hiányokról 's tisztviselői visszaélésekről, vagy végre az intézet alsóbb rendű tisztviselőinek különösen pedig az intézet adósaival közvetlen összeköttetésben álló vidéki ügynökök kinevezéséről van szó: mind olly es-

tekben tehát nem pénzügyi kezelést tárgyzanak, hanem az intézet azon viszonyait illetik, mellyekben adósaikhoz 's illetőleg a' közállományhoz nem mint magánykövetelő, hanem mint széles kiterjedésű hatáskörrel törvény által felruházott köztisztviselő — az igazgatóság maga ne határozhasson, hanem a' felügyelő orsz. biztossággal közösen tartandó ülésekben hozassék határozat 's mégis ezen 136k §t és így az orsz. biztosságnak az említett tárgyakra befolyását Fölséged méltóztatni kívánván, ez által megszünteti azon egyedüli alkotmányos biztositókat, mellyel kormányi tisztviselőknek olly hatalom adathatnék kezébe, millyen az intézet részire igényeltetik, sőt miután a' 136. §ból az országos biztosságnak c) pont alatt említett az iránti befolyása is kitérőtteni kívántatik, hogy a' kibocsátandó hitellevelek a' 91. §. értelmében pénzzé miképen tétesenek, ezen rendelet megszüntetével, nem lenne az ország batorságosítva az iránt: hogy teljesített fog a' 91. §. rendelete, melly szerint a' hitellevelek leginkább az országban eladandók, nem lenne az ország biztosítva az iránt: hogy a' magyar ingatlan értéknek idő jártával egy egész harmad részét képviselhető hitellevelek, az igazgatósági tisztviselők által idegen tőkepenzesek kezébe játszani nem fognak. Meg kell említenünk mindezek folytában még azt is: hogy egy részről, miután a' 82. §ból azon rendelet is kihagyatni kívántatik, hogy a' kiadandó hitellevelek az orsz. biztosság egy tagja által mindig aláírassanak, ekképen az ország a' hitellevelek kiadására nézve, mellyekért ő áll jót 's mellyek a' VIIk fejezet szerint nem bizonyos jószágok megnevezésével, hanem a' nélkül adatnak ki, ellenörködést nem gyakorolhatand: más részről pedig nemzeti nyelvünk diplomatikai tekintélyével volna ellenkező, ha a' hitellevelek Magyarországon német nyelven is adathatnának ki: végre el nem titkolhatjuk fájdalomunk onnan eredő érzetét, hogy midőn a' fölterjesztett t. javaslatban a' létesítendő intézetnek csak alapvonásai vannak lefektetve, az intézetnek további működése 's jó vagy kártékony kifejlődése pedig az intézet ügyvezetése egyes részleteinek, miképen 's melly irányban leendő meghatározásaitól 's kidolgozásaitól függ; Fölséged a' fölterjesztett t. javaslatnak 144 's 145. §§tól kir. jóváhagyását annyiban méltóztatott megtagadni, a' mennyire abban az rendeltetik: hogy az intézet ügyvezetési rendszere az orsz. biztosság 's igazgatóság által kidolgoztatván, 's Fölséged jóváhagyásával ideiglen el t e l e p t e t v é n , a' legközelebb országgyűlés elibe megvizsgálás végett fölterjesztessék, mert e' rendelet megszüntetével, az orsz. egyáltalában nincsen biztosítva az iránt, hogy az intézet, mellyet alapvonásiban megindított, szándékával 's kitűzött céljával megegyezőleg fog életbeléptetni, 's nem fog részletes rendelkezések által megszüntetni a' jótékonyt, melly az alapelvek befektetve van; 's valóban inkább kívánatos, hogy az intézet egész ügyvezetési rendszere, annak életbeléptetése előtt dolgoztassék ki, és törvényhozás utján állapítsassék meg, mintsem meg lehetne egyezni abban, hogy ezen részletes rendelkezések a' törvényhozás vizsgálata alá soha ne terjesztessenek. Midőn a' fölterjesztett törvényjavaslat szerint az intézet működéséért, a' hitellevel-tulajdonosok irányában az orsz. jót áll, 's a' hitelintézetet mégis kir. kinevezéstől függő egyedek igazgatják: távolról sem sejtettük, hogy Fölséged kormánya a' dolog illy állásában mégis kívánhassa azt, hogy egyrészt az intézet felett az ország Rdei felügyelést ne gyakoroljanak, más részről pedig az intézetet igazgató tisztviselők az ország Rdei által feleletre ne vonathassanak; 's a' mint teljesen meg vagyunk győződve, hogy a' nemzet, melly számára a' jogokat illy körülmények közt biztosítani nem kíváná, alkotmányos jogok élvezésére nem volna érdemes, ugy nem tagadhatjuk: hogy Fölségednek a' fölterjesztett t. javaslat főlebbemített pontjaira érkezett tagadó k. kir. választat egyedül azon főlebbemített, mellyből mint főforrásból hazánk súlyos bajainak legnagyobb része ered 's mellynek tekintete első kötelességünk ké teszi: a' nemzet jogainak fentartása iránt komolyan örködni mindazokban, mik által a' kormány befolyása azokon tul öregbítettik, mik öt törvényink szerint illetik; 's mivel, mint már feljebb is említettük, a' nemzet azon forró ohajtása folytában, hogy a' magányosok megzavart pénzügyi viszonyainak kiegyenlítésére hitelintézet létesíttessék, fölterjesztett t. javaslatunkban azon végső pontig terjeszkedtünk ki, mellyen tul jogaink 's alkotmányos szabadságunk veszélyeztetése nélkül nem mehetünk, azért ujlag eszedünk Fölséged előtt, hogy az említett t. javaslatot, ugy a' mint azt f. é. oct. 25kén kelt alázatos felírásunkban fölterjesztettük, kir. jóváhagyásával megerősíteni méltóztatassék; említtet fölrásunk folytában mindazáltal a'

törvényjavaslat 144k §ára vonatkozva ismételve kijelentjük: hogy mindazoknak, kik az intézet ügyei kezelésére megbizatnak, az ország irányában tökéletesen felelősek lenni kell, 's azért szükséges, hogy az intézetre felügyelő orsz. biztosság 's igazgatóságnak jegyzőkönyvei és számadásai az országgyűlésen megvizsgáltsanak, 's az illetők ugyanott, az előforduló esetben, feleletre vonathassanak; az iránt azonban, hogy ezen jegyzőkönyvek és számadások vizsgálása az orsz. gyűlésen miképen történjék, 's az illetők feleletre miképen vonassanak, országgyűlési tanácskozásink még folyamatban vannak, 's ezek iránti nézetinknek kir. jóváhagyás alá leendő további fölterjesztését is magunknak mindenesetre fentartjuk.

Nm. kir. személynök urnak 1844dik. nov. 13kán alkotott törvények szentesítésekor az ország RReihez intézett bucsubeszéde: Föns. cs. kir. főhg és Nádorispán ur, nm. Fördek, t. KK. és RR! Számra kevesek ugyan, de az emberiség és polgári társaságos lét legérdekeseb viszonyai körül forogván, annál fontosabbak azon törvények, mellyek a' most mindjárt szétosztlan készülő országgyűlésen hozattak; majd a' vallást tárgyzzák, legnagyobb belső kincsét az embernek; kitündöklék ebeli törvényből a' lelki szabadság és kölcsönösség azon elve, mellyet ő Fölsége fejdelemi szava által ez országgyűlésen ismételve kimondott. Meg is hozandja ez ohajtott gyümölcsét, a' keresztyén vallásnak legszebb, legdicsebb célját 's feladatát: a' szeretetet, mellyben egyesülve a' haza különböző vallást követő gyermekei, belsőkép lelkileg megnyugodva, polgári és családi életükben is, mind inkább összefonórandnak. — Egy másik törvény édes anyanyelvünket — az oktatás, törvényhozás, kormányzat, szóval a' polgári hivatalos élet köz, egyedüli organumává alakítva, kivitta nemzeti nyelvünknek végkép, és megmozdulhatlanul azon helyet, melly azt méltán, és természetesen illeti — a' fenhagyott kevés 's nagyobbára ideiglenes kivételék azon méltánylatnak tulajdoníthatók, mellyel a' velünk összekapcsolt országok lakosainak, kedves atyánkfiaink — kik nemzeti nyelvünket nem értik — tartozunk, 's kik átlátandják bizonynyal, hogy a' magyarnyelvnek ime kifejlődése, csak egyesíteni 's erősíteni fogja azon nemzetet, mellynek szent koronája alatt hoszszu századok során boldog 's boldogtalan időkben az alkotmányos élet minden jótéteményiben együtrészesültek 's jövendőre is csak így részesülhetnek. — Nyitva áll azonkivül két örökre igazságos és nevezetes törvény által a' nemzet minden osztályzatának különbség nélkül a' hivatalos élet pályája, 's a' birtokképeségi jog, ugy hogy nem tiltja ezentul törvényünk, hogy biztosan élvezhessen akárki szellemi és anyagi iparának és szorgalmának gyümölcsét, világos bizonynyal, hogy dicseő alkotványunk elég tág, befogadni éltető 's megalgító szárnyai alá mindent, ki édes Hazánk boldog földét lakja, 's hogy a' törvényhozás ismét eljárt legfontosabb feladatában, az alkotvány jótéteményeinek lépcsőnkinti kiterjesztésében 's közönségesítésében. — Mindezekért 's a' többi leginkább a' köznép terhei könnyebbítését célzó törvényes rendeletekért, örök hála és tántoríthatlan hűséggel párosult hódolat fels. urunknak, jó királyunknak, ki atyai bölcsességében átlátja, hogy illy törvények egyesítve, erősítve boldogítják a' nemzetet, és hogy a' hálás nemzet növekedő ereje erősült véde és gyámola azon trónnak, mellyben a' dicseő ausztriai házat háromszáz esztendőn meszse tul a' hiv magyar uraja. — De nemcsak a' meghozott törvényekre voltak fordítva az országosan összehgyült Rdek gondjai; kiterjedtek azok a' társaságos életnek, a' különféle polgári osztályzatok más számos legérdekeseb viszonyaira is elannyira, hogy évkönyveink ezen országgyűlésnél munkásabbat bajosan fognak felmutathatni; — ez uttal ugyan nem foglalnak még helyet törvényink között ezen hoszszas, fontos és szorgalmas munkálatok eredményei, de azért nincs vesztve az azokra fordított idő; még inkább felébresztik azok egy részről fels. urunknak közjóra mindenkor éber atyai figyelmét, 's a' mennyire törvényink engedik, sőt megkívánják — a' kir. hatalmat illető végrehajtás utján, reményljük, életbe is lépnednek; a' mennyiben pedig a' törvényhozás feladatához tartoznak, utmutatásul 's kész anyagul fognak majd szolgáltatni mind azoknak, kiknek hazai intézvényink szerint a' törvényhozássra befolyásuk van, hogy a' minden oldalról megvizsgált és felvilágosított tanácskozási tárgyakból bölcs megfontolással válasszák ki és törvényesítsék azokat, miket a' nemzet valódi javára 's boldogítására szükségeseknek 's hasznosaknak találndnak; és így, bizván az atyai törvényes és erős kormányban 's a' jövő törvényhozások bölcs gondoskodásában, mellyeken kívül a' haza boldogsága előmozdítását keresni különben is elűvésztett

ut és czél, nyugodtan élvezheti mindenki a hozott törvények jótéteményeit, és biztosan várhatja a jövő kifejlését. — Midőn országgyűlésünk munkálatára, eredményeire visszatekintünk, lehetetlen hogy fens. elnökünk, vezetőnk, gyamolunk a dicső Nádor ne jusson mindennek előtt eszünkbe. Nagyatyák, és unokák öntötték 's öntik fenséges uram! hálójokat elődbe, mert hosszú évek során együtthangzik neved mindennel, mi dicső, nagy jó és hasznos történt hazánkban; félszázad illy tisztben illy időkben, és így átélve olly emlék, mellyet — mert szívünkben van felállítva — soha senki fel nem dönt. Éltesse isten a fens. Nádort az élet lehető végső határaig a fejdelem és nemzet közjávára! — A t. KK. és RR. velem együtt magokat cs. kir. főhírség magas kegyelmeibe, hathatos pártfogásába tovább is mély tisztelettel ajánlják. — A' nm. Főrdék, hol meggyőződésük engedé, a' legérdekesebb törvényeknek és orsz. határozatoknak létrehozásában velünk hazafiai készséggel kezelt fogva, — másutt pedig, hol ellenkező vala meggyőződésük, a' szabad törvényhozási testületek természetes kötelessége szerint, a' dolognak más oldalát 's felfogását is előmutatva, 's így — mi egyedül vezethet hasznos és állandó törvények hozatalára — a' tanácskozás tárgyait minden oldalról felvilágosítva, ezuttal is tündöklő jeleit adák böles belátásuknak és hazafiai indulatjoknak — azon kegyességet és szíves jóakaratot, mellyel a' nmlgu FÖRR. irántam 's a' t. KK. és RR. iránt viseltettek, hálás köszönettel vevén, abba magunkat továbbra is bizodalmasan ajánljuk. — Végbucsum szava a' t. KKhoz és RRhez szól, kik hivatalos helyzetemnél és szívem érzeténél fogva hozzám legközelebb állottak, ismételnem kell forró hálám, mellyet mult országgyűlés végén kijelenteni szerencsés valék; nincs ugyan is — többször mondtam — a' t. KK. és RR. között senki, kinek szíves és munkás barátságában egy vagy más alkalommal, kisebb vagy nagyobb mértékben nem részesültem, ki engeg igen terhes tisztem viselésében nem segített nem támogatott volna. Tartsanak fen a' t. KK. és RR. egy kis helyet tovább is szívükben igaz barátjok számára; az enyim tele mindenkor emlékével azoknak, kikhez annyi oldalról lekötelve érzem magamat. Éltesse isten a' t. KKat és RRket kedves hozzátartozóikkal együtt 's vezesse viszsza szerencsésen azoknak szerető karjaikba; nincs más hátra, mint hogy azon minden igaz magyar szívében viszhangra találó kívánsággal rekeszszem beszédemet: Isten éltesse a' királyt, és virágoztassa, boldogítsa kedves, áldott magyar Hazánkat!

Pestmegyei közgyűlés (folyt.) Szót pedig indítványzó e' helyütt 's ez alkalomkor azon oknál fogva, mivel itt megengedtetik ezeknek összegyűlni, 's mert más részről erősen hiszi hogy saját által ez ügyben hatni nem lehetend. Pártoltatni ohajlja indítványát a' szív egész melegével, mert ha a' mutakozó lelkesülés csak pillanatynyi hév, 's hamar enyészó szalmalob, mellynek következtében ez üdvrejtő eszmének kihalni kellene, ugy a' nemzet önhalálát előre lepeesélté. Ehez resignatio kell főleg a' hölgyek résziről; amde a' resignatio sines magasztos gyönyörök nélkül, szóltó ezt tapasztalásból tudja, mert nehéz napok vonultanak el egykor feje fölött 's ekkor érezé, hal sors csapási alatt mint magasul nagygyá a' férfit; azonban a' resignatio, melly itt a' magyar hölgyre vár, másnemű 's azért szerfölött nagy lelki erőt igényel, mert sok erő kell ahoz, hogy a' mindennapi élet szunyogospécséit békén törjük ott, hol senki sem látja küzdelminket. Nehéz munka vár hölgyeinkre, de ha egyszer ők meggyőződnek a' felől, hogy magyar ifju vagy férfit nem becsülhet külföldi piperével ezicizomázott magyar hölgyet, nem kell félnünk, hogy föllett szándékjokban ingadozzanak. Innét szóló nagyainkhoz fordul, 's megemlítve a' 100 meg 100 ezreket, mellyeket az absentisták vert hada e' szegény hazából kiszivárogtatni szokott, fölkiált: 's vajjon miért tevék ezt? 's tán azért hogy külföldön mint első nagyságu csillagok tündökljenek? nem, mert szerencséseknék tarthaták magukat ha másod vagy 3dik rangba soroztatának. P e d i g itthon a' megvetett hazában első lehetnek volna. E' magas osztály tömérdék eszközökkel bir honunk javát elősegíteni; 's ha ez esetben mást nem tennének is, hanem csupán azt jelentnék ki, hogy termek csak olly ifjak számára tárvák, kik honi kelmébe öltöznek — igen sokat fogna nekik köszönni az ipargazdag úrókor. Szóltó indítványa ollynemű, mellynek lelkesültég melengetésire van szüksége, ugyanazért 3szor hazánk ifjához intézi szavait, mert ezek lelkeségét várhatni, hogy a' hon bennük helyzett reményét meghiusulni nem engedik. Végül szóljuk minmagunkhoz is, ugy mond ő, mert mi nehéz napokat élünk 's öszinte munkások valánk egy szebb jövő megalapítása körül: illő hogy ne esüggedjünk de ernyedetlen buzgalommal járuljunk e' nagy eszme pártolásához, tudván hogy a' magvaktól, miket elhintünk, az utókor számára majd édes gyümölcs terem. Ezután indítványzó ellenvetéseket önönmagának 's azokat azonnal meg is ezáfolá. Kik ez egyesületnek nem baráti, két uton hiszik ennek bekövetkező bukását, mivel szerintük a' kormány résziről nem fognak elmaradni a' repressaliák. De hát millyenek lesznek e' visszatörések? szóltó csak e' kettőt gondolhatja: vagy esökkenti a' kormány a' határvámokat 's a' kivitelt mindenkép könnyítendi, csak hogy ne legyen itben mi-

ből ipart teremteni; 's ez ránk nézve nemesak nem vesztés sőt igen nagy nyereség, mert ekkor kereskedésünk lesz, 's kereskedés az ipar életelője. Vagy mindent elkövetend, hogy hennünket nyers természetvényink kivételében gátoljon; ez által azoknak árt, kiknek Magyarországon eddig gyarmati piacza volt, mivel ha szomszédink nem vehetik meg terményinket, éhezni fognak, pedig kiki tudja, hogy éhen senki sem szeret dolgozni, ellenben mi kényszerítve leszünk a' ben maradt nagy fölösleget feldolgozni, mi más szavakkal ennyit tesz: történi ott künn bármi, csak mi magunk igazán akarjunk, lesz honi ipar. Eddig a' kereskedés hazánkra nézve nem volt az, minek sajátlag lennie kell vala. t. i. a' honi ipar emeltyüje, 's pedig azon oknál fogva, mivel egészen külföldi érdekekre volt alapítva; avagy tán felejték ama rendülések, miket nem olly nagyon rég G. bukása azales Magyarországon, kereskedelmiben okozott? illyesmitől nem kellend tartanunk, ha ipar 's kereskedés önéink kifolyásiként lehetnek tekintendők. Mondják hogy nincs e' honban müipar, tehát nincs mit védeni; de hisz ép azért egyesülünk, hogy félretelve garasinkat pénzalapot gyűjtünk, 's e' pénzünket, melly eddig idegenek zsebébe vándorla, v. honi gyárok fölállítására, vagy pedig a' már lézengve főállók ápolására fordítsuk. Legyen e' honban, ha nem több, öt hat száz ezer ember, ki hárszótan így nyilatkozzék: én csak olly kelmét veszek, melly e' honban gyártatott, meglátandjuk, miként települnek át honunkba külföld legelső gyárosi 's töképezési (?) 's rövid idő alatt mi ó r i á s i naggyá erősi a' honi ipar, mellyről még most szomoruan elmondhatjuk, hogy nincsen. Ki azt hinné, hogy ezélünk csak ugy érhető el, ha szomszédink mind tönkre jutotak, igen csalatkoznék, azokra nézve nem lesz más, mint öszitön egyrészt szabad versenyzési élénkebb munkásságra, másrészt pedig az adásvevés arányszerűbb megállapítására. Ha majd ipar 's kereskedés egymásrai viszonyos hatás által itt is ott is erősiültek, nem leend okuk szomszédinknak megijedni. Midőn például látni fogják, hogy a' kormány e' vagy ama vámszövetséghez hajlik, miként ezt szörnyű ijedség közt tevék a' német vámszövetség irányában; mert ekkor jönlétük alapját nem biztosított gyarmati piac de gyarmatveik belértéke teendő. Végereidvénye lesz mindennek, hogy Dunánk a' kelet- 's éjszaknyugoti kereskedés főcsatornájává válk, Magyarország pedig kiviteli de főleg átment kereskedés tekintetében Európa bármellyik státusával vetélkedni fog. A' monarchia adóssága 1200 millió p. ft. olly összeg, mit Auszt. önérejből gyökeresen alig törleszthet el, míg a' törlesztéshez Magyarország kapcsolt részeivel együtt nem járul; ez pedig csak akkor reménylhető, ha köztünk 's Ausztia közt a' vámsorompók lehullanak, mi az eddig mondottak szerint akkor fog megtörténi, ha mind két részről szabad iparfejlesztés következtében egynemű 's barátságos viszony keletkezik. Hogy ez minél előbb bekövetkezzék, szükség minden törvényszerű eszközt használunk e' nagy eszme létesítésére, de szükség főleg megyeileg pártolni ez indítványt, a' miért is indítványzó föl szólítja P e s t m. RRdeit, mondják ki határozatlan, hogy ők az iparvédegyesület eszméjét pártolják 's annak terjesztésében munkás részt akarnak venni. — A' hosszú beszédet hosszabb eljenzés követé, minek esilaputával előkielg ki nyilatkoztattot; miszerint az indítványzó, noha előre becsálá, hogy a' RRtől nyilt határozatot nem fog kívánni, beszéde végén ellenkezőt tett. E' terem nem lehet helye olly socialis eszméknek, mikől indítványzó szólt, mert megyei szerkezetünk homlokegyenest ellenkezik a' fiatal Európa socialis tanával, mellynek fölve kizárni mindenkit, ha a' kiüzött ezéla hatni nem akar vagy nem képes. E' terem nyitva áll mindenkinek, innen egyes ezélok tekintetéből kizárni senkit nem lehet. A' megye egyes tagjai inkább vagy kevésbbé pártolhatják az indítványt, de a' megye mint testület ezt több tekintetnél fogva nem teheti, chez joga nincsen. Eddig azt vette a' megye belsőségei fölözésére, mihez aránylag legelőszörban jutott, 's e' bevett szokás mellett megmarad, míg törvény ne a' parancsolja, hogy bármi áron a' megye szükségéi noni ezikkekből födöztesse; 's az adózó nép terhét szükségtelenül nem növeli. Erre indítványzó maga illy formán válaszolt: ő a' fölolvastott rdi határozatra nézve monda, hogy a' megyétől jelenleg semmi határozatot nem kíván, halasztassék ez akorra, ha majd követeink élőszóval teendik jelentésüket. Továbbá indítványával nem a' ar e' terem szerkezetén változtatni, 's ha valaki, ő bizonyára első volna, ki e' nagyszerű ügyet a' mechanizmus sehendriánjára átvitetni nem engedné; de szükség volt e' helyen fölözésnek, mivel az egyesület jövője nagy részt azon fogadtatástól függ, mellyben a' pesti közönség által részesítetik, e' városban pedig nincs több illy alkalmas hely; mert mit mondaná ak. például, ha valaki Pest egyik utczáján vagy piacán akarna ez ügyben apostolkodni? Kellott e' helyen szólni, mert e' terem nyilvánosság helye, a' tárgy pedig, mellyről szó van, csupán nyilvánosság örködő napja alatt tenyészthető; különben ki álljót, ha birjuk e' majd kormányozni fölözgatott keblünk keserü indulatit, vagy nem fog e' rosz akaró armány alkalmat lenni, szándékunk gyanusítására, vagy tán épen lázadásá keresztesítésre. Mi nyiltan lépünk föl, nem félünk a' napvilágtól, mert mindenkor és mindenütt tiszteljük a' törvényeket, 's hódolunk koronás fejedelmünknek; a' ki itt rosz akaratot lát, 's ellenünk gyanusítva lép föl, méltán hazarúlnak mondhatatik. Mi a' megye belsőségeit illeti, födöztesse ezek egyedül honi készitvényekből, de az adózók terheltetése nélkül, a' mutakozó árkülönbséget viselje a' nemesi pénztár. Itt először a' mélt. elnök roszala K. azon állítását, mintha min daz, ki e' tárgyra nézve ellenkezőleg vélekedik, honarúlo volna: az iparvédegyeletre nézve, ugymond, magam is ugy vagyok meggyőződve, hogy a z

ezélhoz nem viszen sat. Erre egyiki megyei tisztviselő szokott sarcasticus modorban így szólt a' tárgyhöz: ő már tagja az itt főforgó egyesületnek, de azért ellene volna Knak, ha ez arra szólítja föl a' RRket, hogy az iparvédegyesületet hatósági tekintélyünköl fogva tejjessék, ezt indítványzó nem tevé, hanem megisméretett önhelyzetünköl sta. Sok kiesiny sokra megy; ki eddig évenként költött p. o. 500 ftot, ne költsön ezental többet két száznál 's ezt honi kelmékre, 's ha ezt Magyarország. 10—12 milliói közt csak egy millió teendő is, meglátjuk egy kis sokszorozás után (mit mi prohdolor a' nélkül is igen értünk) mily összegré évenként ép ez összeggel fogva gyarapulni. Ha követink megérkeznek, akkor majd hólvebben tárgyalhatjuk az örkös tartományokkal viszonyinkat. Nincs igazuk, kik hiszik hogy e' m. joga nincs a' kérdéses indítványosára; nemesak joga de kötelessége azt mit a' nyilvánosság e' terembe hozott ha üdvösnek találattik, pártolni 's terjesztetni; de tette is már ezt a' megye több ízben, jelesen akkor midőn a' takarékpénztárt pártfogása alá vette. Ma sem kívántatik több, mint hogy a' RRdek jelentsék ki, miszerint ők ez egyesület eszméjét helyeslik, jónak tartják, mit némileg már akkor tettek, midőn ő föls. fölirtak az iránt, hogy a' magyar katonaság magyar kelméköl látassék el. Ha a' megye azt határozza, hogy a' szükségek honi ezikkekből kerüljenek ki, 's e' határozatot a' II. tanács roszalán talán azért, mert az adózó nép kárával hinné történi, tartsunk gyűlést, 's a' RRdek sajátjokból fogják az árkülönbséget megajánlani. Ezután egy fiatal szónok értelmezé K. nak honarúlról mondott szavait 's így kíváná értetni: ki az egyesület ezélszerűségéről meg van győződve 's mégis gyanusítása által annak bukását akarja eszközölni, az ollyan méltán nevezetik honarúlnak. Eltérőleg azon o-hajtásút fejezé ki, vajha azon magas állású férfit, ki e' teremben az üdvös eszme ellenül nyilatkozzék, minél inkább világosodnék föl, hogy elvégre is meggyőződhetnék a' tárgyalat indítvány hasznos, sőt szükséges higgadsággal megjegyzé: miszerint ő kívánja, hogy a' világosodás fiatal barátját ugy nyugtassa meg önmeggyőződése, mint szólót a' magae, ellenkező esetben pedig világosodjék az ifju szónok meggyőződése olly tisztává, hogy abban teljes oka legyen megnyugodni. (Folyt. köv.)

A m e r i k a .

Ha alkotmányos országokra nézve jótét olly férfiakat szemlélni a' kormány körül, kik a' haza javát igazán szívükön hordozzák; ugy ezen körülmény áldás-gyanánt tekinthető ott, hol a' poig. szerkezet nem fejlődött még annyira, miszerint rendszeres alkotmányvédelmet 's biztosítékot nyujthatna a' hon minden egyes polgárinak. Déli Amerika tartományai sok küzdelem után fognak oda jutni, hol a' nyugati rész szomszéd lakosait rég szemléljük; addig egyes kormányzók ügyessége, belátása 's honszeretetülül függend, mily lépésekkel közelítsenek e' vegyes népfajok polg. jönlétök nagy ezéla felé. Brazilia korunkban több több erőt fejleszt ki közügyei kormányzatában, 's ha azon 7 férfitnak, kik jelenleg e' sokat hányatott birodalom hajóját vezérik, sikerül egy részről a' szomszéd népekköl villongásoknak véget vetni, más részről alkudozások és szerződvények utján külkereskedésit olly hatalmas eszközökkel emelni, mint az legujabban Párisban történt: hihető, lassanként behedgednek azon rég sajtó sebek, mellyeket elszakadása előtt az anyaország, későbbben pedig belviszályok ejtettek rajta. Egyéb természetvények közt a' braz. külkereskedés egyik fő ezikkét az ismert berzsényfa teszi, melly épen, nagy kapossága miatt legregibb idők óta számtalanak szolgált ingerül csempészkedésre. Legujabb kormányrendelet következtében nem csak szigorú büntetések szabotnak minden hajóra, melly berzsény ávali csempészeten kapatik, de egyszersmind legczélszerűbb intézkedések tétettek mind a' honi kikötők mind a' külföldi rakpartok föllyűleg őrséginél, mellyek által e' veszélyes kereskedelmi ág — idegenek által a' honi kormány 's kincstár rövidségivel üzelve — ha nem teljes megszünése, de tetemes csökkenése reménylhető. Nem kevésbbé figyelmet érdemlő a' kormány szilárdsága Anglia irányában a' cukor- 's kávéügyet illetőleg; ugyanis e' tárgyra nézve több rendbeli kedvezményben részesülhete Brazilia, legujabban nem terveztetvén nagyobb adó a' fön kitett két ezikkre mint mázsánkénti 12 p. ct. azon fölül, mint az angol gyarmatok hasonló ezikkei bevitelkor fizetnek. Anglia bizonyosnak hívé, hogy ezen szerinte igen kedvező föltételek Braz. résziről ellenvetés nélkül fogadtatnak el; mi azonban nem történt meg, válaszul adatván, miként mindaddig a' két ország közt kereskedési tekintetben olly szerződvény nem jö létre, melly Braz. résziről lehetővé tegye az angol gyarmatezikkekköl versenyzést, kényszerítve érzi magát Braz. kormánya olly hatalmakkal lépni alkudozásba, mellyeköl e' tárgyra vonatkozólag sokkal kedvezőbb föltételekre tarthat számot.

Spanyolország.

A' congressus nov. 8d. a' válaszfölírást elfogadta. 6 d. még a' tengerészetiügy heves vitára adott alkal-

mat, mellynek kifejlése ismét csak a' catalón. követek nagy befolyását tanúsítja, kik a' jelen tiltó rendszer folyvásti főnállása mellett vivnak. A' följírási javaslat a' tengerészet emelését köv. szavakkal rajzolja szükségesnek: „most midőn béke ülében a' szorgalom sebesen kezd fejlenni; mit említett követek egyike így kívánt módosítani: „most, midőn a' béke ülében keletkező szorgalomnak, inkább mint valaha, van hatalmas védre szüksége“ mit azzal támogatott, hogy a' spanyol ipar és szorgalom nemcsak sebesen nem fejlődött, sőt gyászos pangásba süllyedt; s előadása úgy megalotta a' gyűlést, hogy 72 szóval 65 ellen indítványa fontolgatását elhatározta 's azt a' választólírásba be is szövik. Donozo-Cortes választmányi munkálata a' status-reform tárgyában fog majd tanácskozás alá kerülni; magában értetvén, hogy azon tudósítás csak némely pontokban szenved csekély módosításokat, különben a' tervezett statusreformnak lényegével összevág. Az eskütszövegek sajtóbirakodási köre megszüntetését elfogadja a' választmány, oly föltét mellett azonban, hogy e' hatóság különös törvény által rendeztesse; miüres vigasz. A' 70 's 77 cikk rendeleto szerint minden falu 's város belkormányát saját lakosai közül választott hatóság vigye 's minden tartományban nemzetiség állíttassék; a' választmány azonban úgy véli, hogy ezen intézkedések az alkotmányból kihagyandók; mert nemcsak nyugtalanságok fő 's egyedüli oka lehet, hanem a' kortesben összpontosult ország 's helyhatóságok közti középkori küzdelmek példátlan jeleneteinek. Ugyanazért az ayuntamientos 's nemzetiség rendezése az alaptörvényekből a' köztörvények közé utasítandó. A' 4d. cikk azon részét, mely azt tervezi: hogy lelkészek és katonák eddigi kiváltságaik gyakorlatában megmaradnak, így változtatá: az egyh. és katonai hatóság a' törvénykönyvben szabályoztassék,“ különben elvileg a' választmány k i m o n d j a, m i k é p a z o r s z á g b a n e g y ' s u g y a n a z o n t ö r v. k ö n y v l e g y e n. Fontos ezeknél a' köv. változtatások; a' 37d. cikk így szól: „az adó 's közhitel tárgyazó törvények terjesztendők legelőbb a' kortes elé; ezt a' választmány elvetette, mert általa a' kamrák pénzügyi gazdálkodás iránti jelentősége korlátozottnék. Egy másik ellenőrséget pedig elvett a' kortesektől; mi azokat eddig alkotványszerűleg illette. Ugyanis az alaptörvények szerint a' kortesektől függött évenként királyi előterjesztése az állandó szárazföldi 's tengeri katonaságot szaporítani. Ezt a' választm. egy szóig kitörölte. Végre a' királyi egybekelést illető tervezetet így módosítá: „az örököségi rendből kizárt egyedekkel sem a' király sem közvetlen utódai nem léphetnek házasságra.“ E' szerlnt don Carlos családostul tökéletesen ki van rekesztve; 's az újabb intézkedések szerint Krisztina sem lehet kormányzó második házassága miatt. Barcelonai hírek szerint Sorria ezredből több tisztet fogtak el. Minden gyanus egyedet Espartero ügyviselőjének tekintenek. Tarragonában 's Reussban is számos elfogatás történt, az őrségi tisztek közül pedig hetet bocsátottak el szolgálatból nyomozás és ítélet nélkül.

Anglia.

O'Connell a' Cork Examinerben egy hosszú értekezést közöl, mellyben jelenti, hogy foederativ rendszerével nem sokára világosan felfoglépni, egyszersmind a' szükkeblü repealercet megnyugtatta, hogy Irland a' repeal foederalismusra alakítása által mit sem vesz; másik értekezését pedig fíja O'Connell Morgan olvasta az utolsó dublini repealgyűlésben; az izgató inti párt-híveit, hogy a' Skóziában irlandi munkásokból ujdun alakult társaságtól (rekabíták) ovakodjanak, mert ezek száműzetésre méltó összeesküvők. A' héti jövedelem nagyot csappant, mert csak 290 ft. sterl. volt, közte néhány küldemény az egyes. statusoktól; egy harmadik iratot is bocsátott ki, mellyben megragadja egy orangista lapba szórt jazon eszmét, hogy az irlandi protestansokat, mielőtt a' szövetkezési parliam. kivására kath. honfiakhoz csatlakoznának, ezek tökéletes jogegyenlőségről biztosítsák: egyszersmind arra ajánlják, hogy mihelyt Dublinba jő, e' czélből a' repealegyletben javaslatot fog tenni, 's ha a' protestansok részükről képviselőket akarnak nevezni, ez esetben a' repeal választmányt fog kiküldeni; 's lépjenek oly egyesítésre, mi kívánataikat tökéletesen kielégítse. Ezen közlés az Angliától elszakadás elleni hatalmasan fölizgatá. Mindenfelől intik a' protestansokat, hogy ne csábítsassák el magukat üres ígéretek által. Emlékeztetik őket ó 's új eseményekre, azon országokbeli elnyomatásokra 's üldöztetésekre, hol a' katolikusok hatalmasbak, az inquisitio iszonyaira 's Bertalan éjére. 'stb. Wolf térítő Mesidából (Perzsia) saját kézzel irt levele érkezett most Londonba. A' bocharai kán elbocsátá őt,

de Teheranba eljövetelekor 2500 ft. st. váltáságpénzt kellett Rayibabdul-Summut kánnak fizetni, vagy fogásba vándorlani. Ezen somma összetételére szótátamost föl angol barátit. Bocharából elbocsátatását csak az ottani perzsa ügyviselő közbenjárásának köszönheti. A' bocharai kán egy futárt küldött vele kísérvöl, ennek költségeit is Wolf fizetendi. Utóírásul e' jegyzéket függeszti leveléhez: Wyburd indus tengerészhadnagy, ki 1835b. titkos diplom. követségben ment Chinába 's azóta egészen eltűnt, szintén Bocharában letétek meg. John Grover kap. kihez e' sorok intéztetvék, nem ad teljes hitelt e' tudósításnak. — A' Chronicle Indiából azon hírt közli, hogy az ottani tengeren Sumarang angol hajót egy francia hajó meglődözött. Részletes tudósítás hiányzik. Ez csak egy a' fr. tengerésztsztek eljárásának számtalan példái közül, mik nemcsak vak esznek, hanem szándékos rozsz akaratauk tulajdonítandók, míg érdemlett jutalmokat előbb vagy utóbb megkapandják.

Irland több részét nov. elején tetemes vízáradások járták 's városokban és mezőkön iszonyu károkat tettek. Dublinban nov. Ijén Leinster hg elnöksége alatti gyűlésben elhatározoták, hogy aláírás utján 20 ezer ft. st. szedjenek össze, mely somma, kifizetettvén belőle Mathew atya 5000 fontos adóssága, a' tisztelt mértékletességi apostol életbiztosítására fordítandó. Clare grófságban nem rég Gloster földesurat kocsijában orozva meglőtték, ki kevéssel azelőtt több számos családú haszonberlőjinek mondott fel. Nov. 9d. ünnepelték a' walesi hg három évi születésnapját katonai díszelgés 's öröm-álgyurohaj közt. — Az oxfordi egyetem tagjai közül 3 év alatt több mint 29 tért kath. hitre.

Franciaország.

Aumale hg nov. 12d. indult Gomer gözösön ment Joinville hg kíséretében Nápolyba, hova f. h. 20 — 24d. várják, egybekelését végrehajtandó; mi 25d. történeedik meg 's dec. első napjaiban térnek Parisba. A' Moniteur egy nov. 9d. kelt kir. rendeletet közöl a' kamra által rég megszavazott 3 petes 200 m. statusadósság kibocsátatása iránt. Ezen kölcsön árverés utján fog oda itéltetni a' pénzügyi ministers. dec. 9. nyilvános üléséb. Rothschild, Lafitte, Blount és társaik, meg egy genfi tőzsér-társulat versenyeztek ugyan erre, később azonban egymás közt megegyezvén Rothschild házra bízták ez ügy elintézését 's megszűnvn így a' verseny, a' föltétek az európ. bankház tetszése 's önkényére hagyatvák. — Bresson gróf nem igen elégtül meg utasításaival; mert ezek igen ingatagok 's ma ellenkezőt parancsolnak azzal, mit tegnap szigorun meghagytak. Való egyébiránt, hogy Izabella 's fens. anyja igen meghasonlottak; minek okát nem annyira minapi egybekelésben mint pénzügyi viszonyokban keressük. Izabella udvara már régóta pénzügyi szükségben szenved; segélyt Ferdinand özvegyénél kerestek, de híjában. — Guizot minden figyelmét a' dotatio kérdés kamra elibe hozatalára fordítja; ugyan ezért minden kerületben kipuhaltatá a' közvéleményt 's magához hivatá a' legügyesb és leghatalyosb felügyelőket. Reményli a' m i n i s t e r, hogy a' kamrák összeülendésekor ezen kényes tárgynak lesz v. 18-20 szónyi többsége 's Thiers néhány pártíveit is mellette szavaznak Nemours hg iránti személyestekintetből. Afrikából a' tudósítások folyvást kedvezők. Bugeaud a' sereg egy részét gyarmatosítási építkezésekre fordítja. Marokkóval több kereskedési titkos szerződés van készülőben, miket még most nyilvánítani Anglia irányában nem tartják tanácsosnak. A' miniszterség egyébiránt a' kamrák megnyitásaig más szerződésekkel is hallgat, hogy akkor, meglepvn azokkal elleneiket, kimutassák, mikép nem volt oly hanyag, mint mennyi szemrehányást naponként nyelnek. Corsikában f. hó elején irtozatos vihar dühöngött, minden folyó és patakok kiöntöttek, hidakat elsodrottak, Ajaccio 's Bastia közt a' közlekedés egészen megszűnt.

Orosz- és Lengyelország.

Ujabb moszka tudósítások tulzottnak mondják azon híreket, mellyeket külföldi lapok a' kaukuzasi háboruról terjesztgetnek; ez ujabb hírek szerint a' hegyi népek csupa gyáva gyülevisz csapatok (?) mig az orosz had minden egyes vitéze valódi óriás, mit eléggé tanusit Golowics megrohanása, mi noha sötét éjjel történt 's a' támadó hegylakók a' várórséget számra sokkal meghaladák, még is a' merény igen szerencsétlenül sült el, mert miután a' három soros külvédgátakat elfoglalták, 's a' 4diket, hol mindennemű löszerek, különösen nagy mennyiségű löpor volt főlhalmozva, kezdék vinni, oly vitézül verettek vissza, hogy a' futás- okozta zavarban majd egy lábíg eltöröltettek. T ö b b orosz tiszt illy apróbb ütközetekbeni bátorságukért 4ik oszt. sz.

György rendjellel ajándékozott meg. — Sz. Pétervárott legujabb czári rendelet következtiben terv készítették egy roppant kórház-építés iránt azon jobbágy parasztok számára, kik évenként 70—80 ezerig szoktak ide seregleni a' birodalom külön részeiből, 's tulajdonkép napszamosak; e' szerencsétlenek eddig betegség esetén iszonyú inségnek valának kitéve, nem levén semmi intézkedés köz költségei ápoltatásuk iránt. — Oroszorsz. délkeleti részei rég szenvedtek annyit vízáradás által, mint az idén; a' fővárostól Varsóig nem lát az utazó egyebet vízborított téreknél, mellyek posványai közt itt ott éhség miatt senyedő csordák tengődnek; az osztrolenka nagy csatasík ma majd oly szomorú színhelye a' vízadásoknak, millyen évek előtt hazafi vérpatakzasi közt volt, 's így még Ovid e' versei sem alkalmazhatók reá: Jam seges est ubi Troja fuit, rescandaque falce luxuriat phrygio sanguine pinguis humus. — A' Visztulan állóhidat szándék építeni, mely valamivel följobb fog esni az eddigi hajóhidnál, úgy hogy az egyik hídfő egyenesen a' kormányzó lakkal legyen szemközt, tehát Varsó egyik legszebb piacán. — Mint van szerkesztve a' rendőrség azon része, mely a' városbeli biztosságra ügyel, ezekből némileg láthatni: Éjjel nappal kozák csapatok járják az utszákat; egyik fötőren pedig vasasok állnak éjente oly végből, hogy szükség esetén bármely perczen a' város külön részeibe elrobogjanak; ezenfölül óranegyedenként minden irányban külön őrsapatok indulnak a' fő őrhelyről st. De bezzeg vannak is ám elfogatások! úgy hogy az idegen első pillanatra hajló hinni, miszerint Oroszorsz. a' longyeleket ma is úgy tekint mint ellenséget, 's nem mintegy kormány alattvalóit. — A' zsidók elleni ukázzról sokat beszéltek külföldi lapok is, 's voltak kik Izrael népének e' földről vég kiirtatását hitték, most azonban át kezdik látni, hogy mindez nem volt más mint nagy zaj semmiért. A' kereskedés, kivéve a' hegyvidékeket, ma is zsidók kezében van, 's épen nem venni észre, mintha ők a' hátrszéleken fogyni kezdenének, 's mielőtt azokat következtetik hogy a' mondott legföls. rendelet pontjait komolyan soha sem szándékoztak valósítani.

Olaszország.

Florenz, a' toscanai nagy hőség fővárosa, folyó hó 3kán vízáradás által roppant kárt szenvedett. A' városon keresztül folyó Arno szakadatlan esőzések következtiben annyira feldagadt, hogy a' remegő lakosokat minden pillanatban kiűntésével fenyegeté, mi a' mondott nap reggelén csakugyan bekövetkezék. Embermagasságu volt az utcákon hömpölygő vizár, 's a' nagy szerencsétlenségben igen szerencsésnek mondható a' város azon körülményénél fogva, miszerint az áradat pár órával előbb nem történt, ez esetben azon számos néposztály, mely hálásra lebujba szokott járni, életveszély közt fogott volna lebegni, legtöbbször alvás közben leendvén meglepve a' berohanó hullámok által. Másnap a' viz annyira apadt, hogy az Arno ismét medrén belül kezdé folyni; de ha az esőzés tovább is folytont tart, főleg a' közel fekvő hegyekben, félő, nehogy még sokkal nagyobb veszély érje a' súlyosan látogatott várost. Nápolyban az artézi kutak létesítése iránt csökken a' remény, főleg mióta Olaszorsz. egyik legjelesb geologja úgy nyilatkozék, miszerint ő Nápoly egész földterületét kiégett Vulkánnak tartja, mellynek hamu töltötte ereiből semmi emberi erő nem leend képes vizet sajtolni ki. A' kormány jelenleg e' tárgyra nézve végkísérletet kíván tenni, 's ha siker nem mutatkozik, kénytelen leend, bármi költségekkel is, a' régóta elhagyottan álló vízcsatornák kijavításáról gondoskodni, mivel ivóvíz-hiány naponta sajnosabban tapasztaltatik. Livornóban két hajós kapitány, egyik angol, másik svéd, fogadásból viharos éjjel, kiki csupán két matróz kíséretében, lélekvesztőn akarának egy jó messze eső sziklacsúcsig evezni, 's midőn mindenik fél elsőségre törekedve erőködnék, a' svéd ladik, melly kitűzött céljához már közelite, hirtelen fölfordult 's a' benlevőkkel együtt oda veszett. — Az újabb kor philanthrop. intézvényei közt különös figyelmet érdemel a' nemesb száralom azon irányu működése, mely embertársink botlásit nem nézi könyör-néklüli szigorúsággal, hanem hol és mennyire lehet, ügyekszik azoknak elejét venni, vagy ha ez nem lehetséges, az okozott hibát következményiben lehetőleg jóvá tenni; illynemű intézkedések egyesek áldozat-készsége által létre hozva láthatók a' monarchia több városiban, jelesül Bécsben, Prágában 's egyebütt. Hasonló czélből, hasonló szerkezettel alakult legujabban egy nagy kiterjedésű társulat Olaszországban is, mellynek földadata: megóni a' büntetést kiállott és szabadon bocsátott rabokat erkölcsi viszszaeséstől. Az egyesület főleg ugyan Majlandra 's ennek környékére szoritkozik, de nem tekiint egészen hatás-

körön kívüliek gyanánt a többi ausztr. olasz tartományokatis. Ki előtt nem ismeretlenek azon végnélküli zavarok, melyekből még maigsem küzdé magát egészen szabaddá e' mélyen sülyedett nép, ki ismeri, hogy ép ezen hánykodások által mennyire tágultak a' társas élet kötelékei, 's gyengült a' közhatalom külön ágainak befolyása: arra nézvenem lehet nem örvendetes illy egyesületek létre jöttéről e' honban hallani, Olaszthonban, melynek szerencsétlen flait idegen föld szokta százan-kint jéghideg börtöneibe fogadni. Reményleni szabad, hogy évenként nem fognak új meg új csapatok, job-bára visszahanyatlott szerencsétlenekből állók, Szeged börtöneiben szállást keresni. Egyuttal, midőn az egyesület életbeléptetését külföldi lapok újján közzé teszi, ellene mond mindazon hamis híreknek, melyek az ausztriai olasz tartományok benső állapotját szerfölött fekete színekkel festik, 's komolyan kinyilatkoztatja, miszerint azok, kik mais azon gondolatban élnek, mint-ha Majlandban 's a' többi olasz nagy városban a' lakosság maga erejéből volna kénytelen önbiztosságáról gondoskodni, 's kormányi részről mi sem történnék rendőrség tekintetében a' polgárok biztosítására — hogy mindezek Olaszország belviszonyait legkevésbé sem ismerik, különben azt is tudnák, hogy azon idők itt is elmúltak, midőn a' békés lakosok vagyona 's élte rabló csapatok által folyton veszélynek volt kitéve; ma már olly ritkák itt a' fegyveres megtámadtatások, mint Európa bármelyik jól rendezett nagy városában. — Ujabb tudósítások még jobban kiemelik a' vizár okozta dulásokat; különösen az Arno-völgy szörnyű nagy dulásokat szenvedett, hol a' minden oldalról összeomló hegypatakok olly víztömeggé szorultanak, millyenre 1740 óta e' vidéken nem emlékeznek. Maga Florenze több milliónyi kárt szenvedett; Pisa, Lucca 's más népes keresk. helyek pedig csak véletlenségnek köszönhetik, hogy pusztulástól menten maradtak, t. i. az egyik főgát ketté szakadt, 's az által a' rohanó ár nem a' mondott városok felé vette útját, hanem rétek és szántóföldeken át egyenesen tengerbe sietett. A' toscanai nagyherczeg családjával együtt nyári lakában volt, midőn az első roham történt; azonnal a' fővárosba sietett, 's minden kitelhető módon ügyekezett az alsóbb néposztályok szerencsétlenségét enyhíteni.

Görögország.

A' képviselői kamra tagjai közt heves vita keletkezett a' fölött: neveztessek e' küldöttség, a' királynak szerencsés utazta és megérkezte miatti örömet nyilvánítandó? többi közt egy bukott pártbeli nemzeti lealacsonyításnak mondá illy alkalmi küldöttség-nevezést, mintha a' fejdelem isten tudja mi győzelmet víva ki, legalább is száz ellenségi zászlót hozna diadalul magával. 12 tagból álló küldöttség neveztetett. Követválasztásoknál, a' tartomány külön részeiben zavarok mutatkoztak, azonban a' kormány mindenütt erőteljesen lépe föl 's a' veszélyt meggátlá. Hivatalos közlések nyomán Görögország. pénzügyeiről köv. tudjuk. 1833 főleg a' szabadsági háboru alatt fölvetet kölcsönök által olly rongált állapotban volt ez ifju nemzet pénzügye, hogy a' folyó kamatok elbírására okvetlenül új kölcsön-

rül kelle gondoskodni; a' Rothschildház 's bajor kormánytól összesen 71,058,448 drachma vétetett kölcsön, miből eddig kamatfizetés 's törlesztésre 48,880,113 dra fordítottat; kormányzati költség 's az ő rendszer melletti katonatartásra 22,340,862 dr. ment föl; 's így a' fönkített, 's Görögország kiterjedése és népessége tekintetében roppant öszszegből, nem maradt több 437,473, drnál. Az új politikai lap, mellyről egyik számunkban említést tevének, így nyilatkozik Gör. orsz. eddigi viszonyiról 's mai állásáról: 10 év lefolyta alatt mindenik párt felei közül voltak a' kormányal, 's minden lehető combinatio megkísértetett, ugy alakítani a' kormányzó testületet, hogy biztos eredményre lehessen számítani; 's mégis legkisebb siker sem mutatkozott, mert hiányzottak az elemek, melyek által illy esetben a' siker szükségképp föltételeztetik; hiányzottak olly törvények, miket a' hon belszükségei idéznek elő, 's melyek egyedül képesek a' nemzet bajait orvosolni; illy esetben a' legjobb kormányzó sem több mint olly művész, ki bir ugyan kellő ismeretekkel, de műszerek hiánya miatt jót tenni képtelen; rend; belnyugalom, közös jóllét mindaddig távol leendnek tőlünk, míg törvényink nem lesznek, melyek az ország fő szükségéinek kifolyásai; illy törvényekről gondoskodjunk, 's aztán leszen szabály, mely szerint az igazgatás nagyepületét rendeznünk 's ha szükség alaptól tetőig újra alakítunk kell 'st.

A' követválasztási zavarok élénk figyelmet 's illetőleg tannémi aggályt is gerjesztének Európá legtöbb kormányánál, mi eléggé kiviláglik egyéb adatokon kívül onnan, hogy legközelebb érkezett sürgönyök szerint Miklós orosz császár magas tetszését nyilvánítja azon férfias szilárd állásra nézve, mellyel Otto az ifju király a' veszély közepett magát kitünteté; 's ez igen természetes, ha elgondoljuk: mennyire barátja Miklós a' férfiai bátorság 's önállásnak. Hogy a' beállott nyugalom tartós leend, abból következtethetni, miszerint a' görög kormány vezetői ugy szinte az eddigi eljárásokkal sz. Pétervárott igen meg vannak elégedve, 's rend- és nyugalom-föntartás tekintetében e' részről Görögország. legkedvezőbb ajánlatok tételnek, föltéve, hogy a' kormány nem fog eltérni azon iránytól, mellyen eddigélé haladott. Egyik követkamrai tag 's nagyjelentékű hírlap-szerkesztő javaslattal lépe föl az iránt: ügyekeznek Görögország. a' szomszéd török hatalom szagatottságát lehető legjobb használva terjeszteni Görögország. határait, javaslata, hihetőleg azon oknál fogva, mivel Görögország. képviselői átlátják, mennyire szükséges jelenleg mind két fél jólléte tekintetéből kerülni minden ellenségeskedést, — el nem fogadtatott. Majd egy időben e' kamrai indítvánnyal Ausztria kormánya szólítja Európa nagyobb hatalmaik öröködnének a' fölött, nehogy Törökország rovására a' görög határok bővítessenek; eddigi nyilatkozatok után itélve Anglia inkább gör. mint török érdekhez szít; Franciaország. kimondá, miszerint előleges ellenszerekül Görögország. melletlén ebbeli szándéka gátlására gondoskodni fölösleg, miután fönnálló szerződvények (stipulatio) által Törökország csonkíthatatlansága eléggé biztosítva van minden

ilyes nyirbálási tervek ellen. Poroszország. Ausztriától ebbeli aggodalmira nézve bővebb fölvilágosítást vár; Oroszország. még nem nyilatkozott.

Törökország.

Gyujtogatási kísérletek napi renden vannak Konstantinápolyban, de különösen azon külvárosokban, hol legtöbb francia lakik, gyujtogatáson kapott egységek elfogatván 's kérdőre vonatván küsült, miszerint a' multkori szörnyű égés illy nemzeti gyűlölség következményeül tekinthető; folytonos éber őrködésnek köszönhetni, hogy a' gyakor gyujtogatási merényeknek káros hatása nincsen. — A' lázadókat mindenütt visszaverik, úgy hogy a' csatortért elleneiknek kénytelenek átengedni, illyenkor azután iszonyu kegyetlenkedések követtetnek el a' győztes fél által. Felső-Albánia minden részeiben a' fegyverek a' lakosoktól elszedetvők, löpor-fegyver- 's éléstárak földig lerontatvák, 's a' földhöz sújtott nép minden kigondolható zsarolásoknak ki van téve. Hasonló történi Tunis és Tripolisban, noha itt a' vérengzések ritkábbak, jobbra minden arab csapatok megadák magukat, 's készeknek nyilatkoznak a' rájuk eső adót megfizetni; ellenben midőn fegyvereket kellett volna lerakniok 's azon néhány erősséget, melynek mindedig birtokában vannak, török kézre eresztetniök, ellenszegültek, 's kijelenték, hogy ők egyiket sem fogják tenni; fegyvereinkre mondanak ők, szükségünk van azon ellenséges törzsek ellen, kik jelen nyomoru helyzetünkben nem fognak elmulasztani semmit is, mi által rég táplált boszujoknak szabad utat nyissanak, várainkat pedig nem adhatjuk át, mert egyetlen birtokunk, a' mi őseinkről ránk maradt; ettől csak halál választ el. Ez ellenszegülés még komoly következményeket vonhat maga után. A' lázadás főnöke a' tunisi beynél lappang 's már fölzsólitás is tétellett kiadatása iránt, azonban még eddig siker nélkül. Többpasa, kik ez expeditiók alatt magokat kitünőleg viselték, érdemkarddal ajándékozott meg a' szultán által. — A' háborgások miatt legtöbbet szenved a' kereskedés, mivel a' karaváni közlekedés mindenfelől akadályoztatva volt. — Török türelmetlenség el akara távolítani minden idegen de főleg görög születésű kézműveseket a' főváros közeléből, mi miatt pör kerekedett, mely végre angol közbenjárás által ugy intézteték el, hogy a' mondott idegen mesterembereknek Konstantinápoly külvárosaiban szabad leend dolgozni, magát a' belvárost illetőleg az ő törvény fönnmarad, mellynél fogva Sztambulban (szorosan vett belváros) francziák 's rájuk semmiféle boltokat vagy műhelyeket nem tarthatnak. Azon keresztyén templom, melyet nem régiben török dühönczök leromboltak, ugyan török költségen lenne fölépítendő a' porta egyik újabb ígérete következtében; azonban ugy látszik, hogy az illető közbenjárók részéről szemes őrködés fog megkivántatni, ha e' várakozásukra nézve kijátszva nem akarják látni magukat. Syriában a' lazariszták ugye igen gyöngylábon áll, mit eléggé tanusít azon körülmény, miszerint minden reményöket az itteni orosz követben helyezik.

ÉRTESÍTŐ.

A' pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1844diki június 11ől november 30. felévre minden részvényitől 12 p. ft 30 kr. járval járó **osztalék**, a' kiadott szeletek vi z. szaszolgáltatása mellett, f. é. december 11ől a' bank pénztáránál fölvehető. Egyébirant az igazgatóság a' bank 1844diki június 11ől november 30kig számított felévi összes bevételeinek kimutatását legközelebbi december hó folytában közhírré teszi.

Kelt Pesten, nov. 9kén 1844.

Ürményl Ferencz,
bank elnök
Havas Jozsef,
bank-igazgató. 2-3

Árcsökkenési hirdetvény.

A' nm. m. k. udvari kincstár 1844. évi sept. 25én költ 35.313. számú kegyesrendelet következtében ezennel közhírré tételtek, hogy a' mohácsi kir. sóházi épületek biztosítására következők építvények fölállítására szándékoztatik, melyeknél mind az előforduló ácsi, kovási, kövezési és földhordási munkák, mind pedig a' megkivánt építési anyagok szállítása f. é. november 30kán Mohácsra a' kir. sóházban tartandó arcsökkenés alkalmával legkevésbet követelőnek fog átengedtetni.

A' végrehajtandó építvények következők:

- 1) egy ujon fölállítandó jégtörő a' sórák hely felső végén;
- 2) három öbölnek sziklaköveli betöltése létező parti czölöpzet alsó végén;
- 3) a' sópajták előtti tér minden sülyedt 's kővezetttől megfosztott helyei föltöltése 's kiköveztetése;
- 4) a' kiszállótér előtt létező kettős czölöpsornak a' legkisebb dunavizállás fölött 2 lábnyi mélységrei elmetszése, továbbá kettős homlokfa ráillesztése; azután a' partnak 45 fokú hártant leásása és annak kövezése;
- 5) egészen új partburkolat fölállítására a' sóiszti kertek hosszában, mellynél előfordul egy sor czölöpzet a' legkisebb dunavizállás fölött 1 1/2 lábnyi mélységre; azután a' partnak részenkénti leásása és feltöltése, és a' parti karkák fölállítására; végre
- 6) egy új kertkerítésnek tölgyfa-oszlopokkal elkészítése.

Az ezen összes munkákra határozott 's a' jelenleg Mohácsra és környékén létező munkadíj és anyag-ár szerint megalapított kikiáltási ár 4320 ft 33 3/4 kr. pengőben.

Ácsmesterek és egyéb építő vállalkozók ezennel fölzsólitatnak, a' főnemlített napon 220 pengő ftnyi bánatpénzzel ellátva Mohácsra az odavaló sóháznál megjelenésre 's ezen arcsökkenésnél

részt vevőknek, mellyhez azonban csak olly vállalkozók engedtetnek, kik ezen összes építkezést átvenni szándékoznak.

Az egyezkedési föltételek, valamint a' műtervek 's kikiáltási ár naponta a' mohácsi kir. sóházban a' megtekinthetők. Utólagos ajánlatok csak azon esetben fognak elfogadtatni, ha az árcsökkenés eredménytelen.

Az orsz. főépítő igazgató ág által.
Budán, oct. 12kén 1844. 1-3

A j á n l á s.

Egy magyar születésű tisztja és józan életű magyar és német nyelvet értő férfi ajánlkozik valamely urasághoz belső vagy külső gazdasági fölügyelekre kinek egy hiv 's igaz udvari tisztre szükség volna. m. l. t. z. t. s. c. Nemes Kovács László házi gazdának irni Viziváros Diligence-utczába 676 szám alatt Budán.

3-3 Hirdetvény.

A' fömált. magyar kir. udv. kincstár k. rendeletéből közhírré tételtek: hogy a' megürült kalocsai érseki uradalomban f. 1844. évben eladásra kitiűzött erdei fönláló fak, félholdankint, — 800. □ öl térség értetvén félholdra, következő helyeken 's időkben árverés útján, a' többet igyöröknek azonnali készpénz fizetésért fognak eladatni, nevezetesen:

A' bácsi tisztartósági kerülethez tartozó erdőkből 220 szám szerenti félhol-

dak folyó 1844k évi november hó 28án 's következő napjain Bacs érseki mezővárosban, a' tisztartói irodában, hol azon alkalommal árverés útján, kisebb vagy nagyobb részletekben el fog adatni az 1843 k évi vágásból 479 tűzi kemény készölfa. A' hajósi és szent-iváni tisztartósági kerületi erdőkből 274, számszerenti félholdak 1844k évi december 4k, 's több következő napjain sz. István helységben — a' tisztartói irodában.

Kalocsai tisztartósági kerületi erdőkből 134 számszerenti félholdak 1844. évi december hó 9k 's több napjain Kalocsán, az igazgatói iróteremben kezdetvénáz árverés mindenütt szokott reggeli órákban.

Megjegyzetelvéntiten: hogy kivált a' bácsi eladandó erdei holdakban, a' tűzifán kívül épületi-fak is nagy számmal találhatnak. — A' vásárlani szándékozők szükséges bánatpénzzel ellátva, — az árverési helyekre illendően meghivatván.

Epen most jelent meg
Kilian 's társánál
Pesten a' vaczi-utczában Parkf. Ieder-házban és minden h. könyvárosnál kapható:
Nemzeti

Kép-Csarnok.
I. füzet tartalma: Gr. Teleki József, Bajza, a' Csehek Magyarországában. — (I-VI) Nyolcz pompás aczélmetset. Árfüzve csak 1 ft p. p.